

Sammanfattat resultat 2018

1. PRO:s prisundersökning genomfördes 24 oktober 2018 i hela landet.
2. Totalt antal undersökta butiker: 724 st.
3. Antal butiker slutligen i undersökningen: 695 st. 29 butiker har tagits bort från sammanställningen då dessa butiker saknar prisuppgifter för fler än sju konventionella varor.
4. Resultatet är uppdelat i små butiker och större – där gränsen går vid 1500 m². Resultatet baseras på 528 små och 167 stora undersökta butiker i hela landet.
5. Antal deltagande prisundersökare hela landet: Drygt 900 st. Tidigare år har vi bara uppskattat 2 personer per butik - men vissa går till många butiker.
6. Antal deltagande distrikt: 22 av 26 PRO-distrikt deltog. Följande distrikt deltar inte: Blekinge, Gotland, Ångermanland, Örebro län. Västmanland har besökt för få butiker för att kunna göra en korrekt bedömning av priserna i distriktet.
7. Antal undersökta butiker per distrikt: PRO-distriktet i Skåne undersökte flest butiker med 87 stycken. Topp fem:

1 Skåne	87
2 Stockholms län	68
3 Uppsala län	64
4 Värmland	48
5 Jämtlands län	40
8. Antal inmatade prisuppgifter: Undersökningen bygger på en stor databas med över 30 000 prisuppgifter. Ingen annan samlar in lika mycket data från fysiska butiker
9. Antal besökta butiker per butikskedja: Topp åtta:

1 ICA	359
2 COOP	224
3 Hemköp	47
4 Willys	40
5 City Gross	12
6 Netto	12
7 Tempo	11
8 Lidl	4

10. Efter prisundersökningen har prisundersökarna bett om en underskrift från butiksföreståndare eller annan ansvarig där de medger att det är de rätta prisuppgifterna som har samlats in. I 83 % av butikerna har handlaren skrivit under varulistorna. Det finns dock de som vägrat. Till exempel har butikskedjan Willys centralt gått ut och förbjudit sina butiksföreståndare att skriva under prisundersökningen i deras butiker. Om Willys-butikerna räknas bort har 88 % av handlarna skrivit under.

11. Undersökningen utvecklas och de största förändringarna i varukorgen i år är:

- Utbytta varor. Morötter istället för sockerbitar - dvs mer grönsaker och mindre socker. Några kända varumärken är utbytta till andra.
- Några förpackningsstorlekar utbytta till mindre paket – dvs anpassat för t ex målgruppen äldre och ensamhushåll
- Numera ingår även butikens egna varor – mejerier, morötter, ägg m.fl.
- För några dyrare varor används halva kilopriset för att de inte ska få för stort genomslag på helhetspriset på varukorgen.

12. Genomsnittspriset för den konventionella varukorgen (34 varor) var 801,86 kr baserat på alla butiker i undersökningen. (*Baseras på alla varors genomsnittspris*)

13. Genomsnittspriset för den konventionella varukorgen i de stora butikerna var 763,51 kr och i de små 813,84 kr. Mellanskillnaden på genomsnittspriset i de stora respektive små butikerna var 50,33 kr. Genomsnittet baserat på alla butiker oberoende av butiksstorlek var 801,66 kr. (*Ett genomsnitt av butikernas hela varukorgar*)

14. De tre billigaste små butikerna var:

ICA Nära Torgboden, Falsterbo	Skåne	686,07 kr
NETTO Norrköping Ljura	Östergötland	703,00 kr
Stora COOP Välsviken, Karlstad	Värmland	706,98 kr

15. De tre billigaste stora butikerna var:

Hypermat, Charlottenberg	Värmland	672,85 kr
ICA Maxi, Falköping	Skaraborg	680,59 kr
ICA Maxi Flygstaden, Halmstad	Halland	683,73 kr

16. Den billigaste varukorgen kostade 672,85 kr och den dyraste 957,60 kr. Skillnaden mellan den dyraste och den billigaste butiken, oavsett storlek, var 284,75 kr. Varukorgen från den dyraste butiken kostar 42 % mer än den från den billigaste.

17. Genomsnittspriser per vara i den konventionella varukorgen. *Varukorgen kan inte jämföras från år till år eftersom den inte innehåller exakt samma varor.*

Vara 2018	Genomsnittspris kr
Potatis, fast	12,65 kr
Morötter klass 1	15,34 kr
Bananer	21,66 kr
Falu Råg-rut, Wasabröd	9,83 kr
Chokladdryck, Oboy	26,73 kr
Kaffe Gevalia Mellanrost	35,06 kr
Havregryn, Axa	11,47 kr
Vetemjöl, Kungsörnen	15,05 kr
Fint salt med jod, Jozo eller Falksalt	9,98 kr
Strösocker, Dansukker	18,83 kr
Spaghetti, Barilla	13,81 kr
Tomatketchup, Felix	22,56 kr
Senap Original, Slots	15,92 kr
Rödbetor Skivade, Felix	18,57 kr
Smörgåsgurka Skivad, Felix	21,37 kr
Små Delikatessköttbullar, Felix	35,73 kr
Kycklingfilé, Kronfågel (halva kilopriset)	42,63 kr
Fryst Torskfilé, Findus	40,15 kr
Gräddglass, Sia	17,29 kr
Falukorv ring, Scan	30,15 kr
Fläskkotlett med ben, svensk (halva kilopriset)	43,35 kr
Nötfärs (halva kilopriset)	47,08 kr
Hushållsmedwurst, Pärsons	23,62 kr
Leverpastej, Arbogapastej	12,94 kr
Ärtsoppa med Fläsk, Felix	9,17 kr
Ägg 6-pack	14,84 kr
Prästost Mellan 31% (halva kilopriset)	50,60 kr
Smör, Bregott	44,10 kr
Standardmjölk, Röd	10,74 kr
Filmjölk	11,90 kr
Svenskt Smör	44,98 kr
Vispgrädde	15,01 kr
Blåbärssoppa Original, Ekströms	16,64 kr
Chips lättsaltade, OLW	22,12 kr
Total:	801,86 kr

18. Den ekologiska varukorgen innehåller 17 varor. Genomsnittspriset för den ekologiska varukorgen var 527,08 kr. En konventionell varukorg med samma innehåll kostar i genomsnitt 434,31 kr. Mellanskillnaden på genomsnittspriset i den ekologiska korgen och den konventionella var 92,77 kr. Det innebär att den ekologiska maten var 21 % dyrare. (*Skillnad 2017: 25 %, 2016: 27 %*)

19. Genomsnittspriser per vara i den ekologiska varukorgen:

Bananer, Ekologiska KRAV	23,68 kr
Kaffe Gevalia Mellanrost	39,67 kr
Havregryn AXA	17,90 kr
Vetemjöl, Kungsörnen	18,50 kr
Tomatketchup, Felix	27,27 kr
Rödbetor Skivade, Felix	23,06 kr
Skivad smörgåsgurka, Felix	23,92 kr
Torskfilé Fryst Ekologisk	43,01 kr
Nötfärs Ekologisk KRAV (halva kilopriset)	59,62 kr
Vegetarisk Ärtsoppa Lecora	12,38 kr
Ägg 6-pack Ekologiska	22,14 kr
Prästost Ekologisk 31% (halva kilopriset)	61,82 kr
Bregott Ekologisk	52,29 kr
Standardmjölk, Ekologisk	13,09 kr
Filmjölk, Ekologisk	15,33 kr
Svenskt smör, Ekologiskt	55,95 kr
Vispgrädde Ekologisk	17,47 kr
Total:	527,08 kr

20. Störst och minst skillnad mellan genomsnittspriset på konventionella och ekologiska varor? Exempel på skillnader:

- Havregryn över 60 procent och ägg cirka 50 procent dyrare med ekologiska alternativ.
- Nästan 30 procent dyrare med ekologisk filmjölk än vanlig.
- På varor som torsk och bananer är det under 10 procents skillnad. Bara 7 procents skillnad på torsk, bananer 9 procent.

21. Geografiska skillnader. Prisskillnaden mellan det billigaste och det dyraste distriktet baserat på den konventionella varukorgen är 54,47 kr. I Värmland är det billigast och varukorgen kostar där i snitt 772,34 kr medan du betalar 826,81 kr i snitt i Norrbotten – skillnaden är 7 %. *Se hela listan på nästa sida.*

Distrikt Antal Butiker 2018 Snittpris kr

Värmland	45	772,34 kr
Skaraborg	15	775,27 kr
Halland	13	775,43 kr
Skåne	85	786,78 kr
Västmanland	3	787,21 kr
Södra Älvsborg	19	790,07 kr
Jönköping	25	790,88 kr
Gävleborg	33	791,48 kr
Kronoberg	15	794,52 kr
Göteborg	22	794,93 kr
Norra Älvsborg	29	796,33 kr
Östergötland	36	803,65 kr
Kalmar	29	803,96 kr
Uppsala	61	807,78 kr
Södermanland	37	809,72 kr
Medelpad	9	810,37 kr
Stockholm	67	812,22 kr
Dalarna	26	815,28 kr
Bohuslän	22	817,20 kr
Jämtland	39	821,98 kr
Västerbotten	35	822,60 kr
Norrbotten	30	826,81 kr

22. I samband med prisundersökningen har PRO ställt frågor om hur pensionärsvänliga de undersökta butikerna är. De frågor som ställdes var:

1. Finns det sittplats innanför kassorna? (65 %)
2. Finns det kundtoalett i anslutning till butiken? (66 %)
3. Finns det möjligheter att ta ut kontanter i butiken? (95 %)
4. Finns det möjligheter att ta ut kontanter i anslutning till butiken? (71 %)
5. Kan du använda kontanter under butikens hela öppettid? (99,6 %)
6. Har butiken pensionärsrabatt någon dag/tid varje vecka? (50 %)
7. Erbjuder butiken hemkörning/hemleverans av varor från butiken? (31 %)
8. Är butikens personal utbildad i bemötandet av personer med olika svårigheter? (76 %)

23. Kriterier för att utses till **Pensionärsvänlig butik**: För att en butik ska anses som pensionärsvänlig ska svaret på samtliga ställda frågor vara ja. Dessutom bör handlaren ha signerat protokollet och butikens prisläge ligga bland de billigare i distriktet i sin storleksklass. Av de 695 butiker som slutligen finns med i årets prisundersökning var sammanlagt 28 butiker pensionärsvänliga

enligt de uppsatta kriterierna. Här följer resultatet i PRO:s undersökning om pensionärsvänliga butiker:

Pensionärsvänlig butik 2018

Distrikt	Butik	Storlek	Pris
Bohuslän	ICA Supermarket Hönö (ICA-B-1324)	Mindre butik	789,90 kr
Dalarna	Maxi ICA Stormarknad Falun (ICA-B-0194)	Stormarknad	734,39 kr
Gävleborg	Maxi ICA Stormarknad Sandviken (ICA-B-0151)	Stormarknad	732,88 kr
Göteborg	Coop Forum Bäckebo (COOP-B-0204)	Stormarknad	754,45 kr
Jämtland	Maxi ICA Stormarknad Östersund (ICA-B-0180)	Stormarknad	702,08 kr
Kalmar	ICA Supermarket Lindsdal (ICA-B-1314)	Mindre butik	786,90 kr
Norra Älvsborg	Coop Forum Trollhättan (COOP-B-0221)	Stormarknad	753,81 kr
Norra Älvsborg	ICA Supermarket Boström (ICA-B-1326)	Mindre butik	781,82 kr
Norrbottn	Coop Forum Storheden (COOP-B-0519)	Stormarknad	756,94 kr
Skåne	Maxi ICA Stormarknad Hässleholm (ICA-B-0166)	Stormarknad	734,06 kr
Skåne	Maxi ICA Stormarknad Råå (ICA-B-0172)	Stormarknad	743,26 kr
Skåne	ICA Supermarket Höör (ICA-B-1399)	Mindre butik	774,99 kr
Stockholm	Maxi ICA Stormarknad Haninge (ICA-B-0181)	Stormarknad	744,86 kr
Stockholm	Maxi ICA Stormarknad Nynäshamn (ICA-B-1468)	Stormarknad	749,43 kr
Stockholm	Maxi ICA Stormarknad Barkarbystaden (ICA-B-1452)	Stormarknad	763,63 kr
Stockholm	Coop Konsum Södertälje C (COOP-B-0078)	Mindre butik	772,90 kr
Stockholm	ICA Supermarket Fältöversten (ICA-B-0768)	Mindre butik	798,61 kr
Södermanland	Maxi ICA Stormarknad Nyköping (ICA-B-0183)	Stormarknad	727,35 kr
Södermanland	Stora Coop Eskilstuna (COOP-B-0273)	Mindre butik	773,43 kr
Södermanland	ICA Supermarket Trossen (ICA-B-1377)	Mindre butik	794,65 kr
Värmland	ICA Kvantum Filipstad (ICA-B-0070)	Stormarknad	685,75 kr
Värmland	Coop Extra Palmviken (COOP-B-0318)	Stormarknad	724,73 kr
Värmland	ICA Kvantum Arvika (ICA-B-0084)	Stormarknad	744,50 kr
Värmland	ICA Nära Storfors (ICA-B-0357)	Mindre butik	754,71 kr
Värmland	ICA Supermarket Skåre (ICA-B-1274)	Mindre butik	780,79 kr
Västerbotten	Maxi ICA Stormarknad Umeå (ICA-B-0134)	Stormarknad	734,33 kr
Östergötland	Maxi ICA Stormarknad Motala (ICA-B-0167)	Stormarknad	775,60 kr
Östergötland	ICA Supermarket Berga Centrum, Lkg (ICA-B-1236)	Mindre butik	805,20 kr
	Totalt:	28 butiker av 695	4%
	Stora:	17 butiker av 167	10%
	Små:	11 butiker av 528	2%
	Distrikt Värmland:	5 butiker av 42	12%
	Distrikt Södermanland:	3 butiker av 35	9%
	Distrikt Stockholm:	5 butiker av 66	8%

24. Värmland utmärkte sig som det distrikt med högst andel pensionärsvänliga butiker – 12 %, följt av Södermanland och Stockholm med 9 respektive 8 procent. I Värmland fanns även de billigaste och samtidigt pensionärsvänliga butikerna bland både stora och små butiker:

25. Den billigaste pensionärsvänliga butiken bland de små butikerna:

ICA Nära Storfors	Värmland	754,71 kr
-------------------	----------	-----------

26. Den billigaste pensionärsvänliga butiken bland de stora butikerna:

ICA Kvantum Filipstad	Värmland	685,75 kr
-----------------------	----------	-----------

27. Handla mat på nätet

Parallellt med PRO:s prisundersökning i fysiska butiker runt om i landet har det genomförts en prisundersökning i butiker på nätet. Undersökningen är gjord i samarbete med prisjämförelsesajten Nätmat och visar genomsnittspriset för den konventionella varukorgen inklusive de avgifter som tillkommer vid handel på nätet.

28. Så här har undersökningen gjorts:

De dagligvarukedjor som tagits med i undersökningen är Mathem, Mat.se, Coop, ICA, Willys, Hemköp och Citygross. Priser för dessa kedjor inklusive plock, transport och eventuella extra avgifter har undersökts för Sveriges samtliga postnummer med fysisk anknytning (ca 10 000). Samma varulista har använts som den undersökning som genomförts i butik av PRO – dock så förekommer skillnader i hur urvalet har gått till för att passa de förutsättningar och utbud som finns på nätet.

För varje distrikt beräknas ett medelpris för distriktet. Det innebär att varje distrikt är lika mycket värt – trots olika antal butiker. Detta medelpris har vi beräknat genom att först beräkna ett medel för varje dagligvarukedja som finns representerad i det distriktet. Därefter har vi beräknat ett snitt mellan dagligvarukedjorna. *Se lista på distriktsgenomsnitt.*

29. Det totala riksgenomsnittet är ett snitt mellan distrikten. Genomsnittspriset i landet var 899,88 kr. Jämfört med genomsnittspriset i de fysiska butikerna som var 801,86 kr är det 12 % dyrare att handla på nätet. Undersökningen är väldigt grundligt gjord och visar att det är dyrare att handla mat på nätet jämfört med i de fysiska butikerna runt om i landet. Du kan själv undersöka skillnader i priser på varor och butiker genom att besöka Nätmats sajt på www.natmat.se.

Genomsnittspris på nätet – distrikt och riket

PRO-distrikt	Antal butiker	Min Butik	Max Butik	Medel*
Jämtlands Län	3	912,75	1106,13	999,74
Medelpad	4	874,66	1004,32	943,80
Jönköpings Län	13	857,53	996,70	929,81
Värmland	16	841,67	996,94	926,35
Ångermanland	4	820,65	959,36	912,51
Västmanlands Län	14	845,65	1037,64	910,88
Dalarna	12	813,83	996,94	906,80
Södermanland	10	845,65	979,50	901,78
Gävleborg	12	803,65	970,72	900,14
Västerbottens Län	8	813,64	1043,65	898,72
Blekinge	5	816,95	976,86	898,51
Kronoberg	9	816,95	976,86	898,10
Uppsala Län	15	845,65	1037,64	897,40
Norrbottnen	5	818,65	985,89	893,19
Skaraborg	12	810,83	983,43	892,63
Gotland	4	871,70	921,30	890,53
Örebro län	11	810,78	1055,38	888,50
Östergötland	18	810,78	1055,38	885,61
Stockholms län	78	810,80	1046,10	882,53
Skåne	30	813,45	984,46	882,20
Kalmar Län	9	816,35	977,05	881,16
Göteborg	16	811,06	959,90	877,70
Bohuslän	25	808,97	1050,75	877,14
Halland	20	811,06	980,85	876,01
Norra Älvsborg	20	808,97	968,55	874,06
Södra Älvsborg	16	808,97	976,81	871,14
				899,88 kr

30. Enligt undersökningen [Digital mathandel 2018](#) (webbenkät, HUI Research) är det cirka 10 % över 65 år som handlar mat på nätet.

PRO

© Februari 2019, Pensionärernas Riksorganisation
Text: Ola Nilsson
www.pro.se